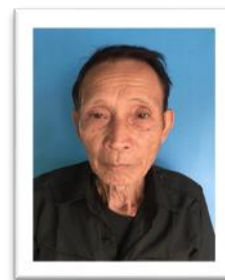

ปราชญ์ชาวบ้านด้านหัตถกรรม

ข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน

ชื่อ - สกุล : นายเขียน ยอดกะจำ วันเดือนปีเกิด : วันที่ ๒๓ กันยายน ๒๔๘๗ อายุ ๗๗ ปี
การศึกษา : ประถมศึกษาปีที่ ๔ ประกอบอาชีพ : จักสาน
ที่อยู่ : บ้านเลขที่ ๓๒๑ หมู่ที่ ๙ ชุมชนบ้านสำเภา ตำบลปงแสนทอง อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง
เบอร์โทรศัพท์ : ๐๖๕-๔๘๒๘๖๙๘

ผลงาน

การจักสานไม้ไผ่ เช่น ชะลอม ไซดักปลา กระบุง ตะกร้าไม้ไผ่ (ข้าหวด) เข่ง - ฝาเข่งใส่เซรามิค
เครื่องรางตาแห้ว

การถ่ายทอดผลงาน

➤ ไม่ได้มีการถ่ายทอดผลงาน เนื่องจากการจักสานไม้ไผ่เป็นงานฝีมือ ทำค่อนข้างยาก และใช้ระยะเวลาานพอสมควร จึงไม่มีผู้สนใจมาขอศึกษาเรียนรู้วิธีการทำ

ภูมิปัญญา : การสานชะลอมไม้ไผ่

ที่มาภูมิปัญญา

นายเขียน ยอดทะง่า หรือ ตาเขียน แต่เดิมครอบครัวประกอบอาชีพทำนา หากเว้นว่างจากการทำนา บิดา - มารดา จะจักสานของใช้จากไม้ไผ่ ได้แก่ ไซดักปลา กระบุง ตะกร้าไม้ไผ่ (ซ้าหวด) ชะลอมไม้ไผ่ เป็นต้น ไว้ใช้ในครอบครัว หากมีวัตถุดิบมากก็จะทำเพื่อแม่แก่ญาติพี่น้องและเพื่อนบ้าน ตาเขียนจึงได้รับความรู้เรื่องการจักสานไม้ไผ่มาตั้งแต่เด็ก อีกทั้งได้แอบสังเกตวิธีการจักสานไม้ไผ่หลากหลายประเภทและเริ่มหัดจักสานไม้ไผ่ด้วยตนเอง เมื่อตาเขียนเรียนจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ไม่ได้ศึกษาต่อ จึงได้ช่วยครอบครัวทำนาและฝึกหัดจักสานไม้ไผ่เป็นประจำจากชิ้นเล็กจนถึงชิ้นใหญ่ฝึกไปเรื่อยๆ จนชำนาญ จนกระทั่งเมื่อประมาณ ปี พ.ศ. ๒๕๓๗ ประชาชนในชุมชนบ้านสำเภาส่วนใหญ่นิยมประกอบอาชีพจักสานแข่งและฝาไม้ไผ่ใส่เซรามิก ตาเขียนจึงยึดอาชีพจักสานไม้ไผ่เป็นอาชีพหลักเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน โดยจะจักสานแข่งและฝาแข่งใส่เซรามิกนำส่งแก่โรงงานเซรามิกในพื้นที่ชุมชนและชุมชนใกล้เคียง โดยแข่งจะจำหน่ายในราคาใบละ ๓๐ บาท และฝาแข่งจำหน่ายราคาแผ่นละ ๑๐ บาท หากมีเวลาว่างก็จะจักสานผลิตภัณฑ์ประเภทอื่นด้วย ได้แก่ ไซดักปลา จำหน่ายราคาอันละ ๓๐ บาท ตะกร้าไม้ไผ่ (ซ้าหวด) จำหน่ายราคาใบละ ๓๐ บาท กระบุง จำหน่ายราคาใบละ ๑๕๐ บาท ชะลอมไม้ไผ่ จำหน่ายราคาใบละ ๑๐ บาท และรับจักสานผลิตภัณฑ์ประเภทอื่นตามความต้องการของลูกค้าด้วย ราคาที่จำหน่ายจะขึ้นอยู่กับขนาดประเภท และปริมาณที่ลูกค้าสั่งทำ

วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้

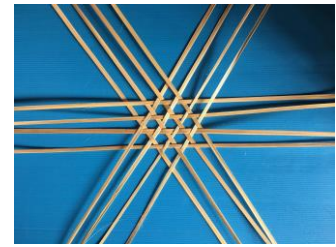
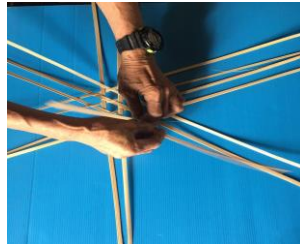
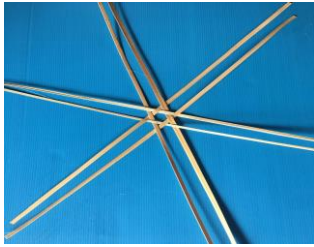

๑. ดอกไม้ไผ่
๒. เส้นไม้ไผ่แบน ความยาว ๑๕ ซม.
๓. กรรไกร

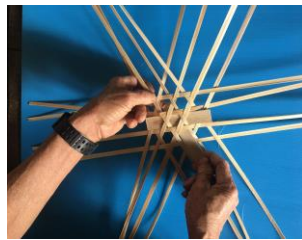
ขั้นตอนการทำ

การสานชะลอมไม้ไผ่ มีขั้นตอน ดังนี้

๑. นำตอกไม้ไผ่มาสานขึ้นรูปลายเฉลว ๕ มุม (ลายขีดตาเหล่า) แถวละ ๔ เส้น

๒. นำเส้นไม้ไผ่แบนสอดขัดกับตอกไม้ไผ่บริเวณฐานกันชะลอม เพื่อเพิ่มความแข็งแรงให้กับกันชะลอม

๓. จากนั้นนำตอกไม้ไผ่มาสานขึ้นรูปตัวชะลอมและสานขัดสลับกันไปเรื่อยๆ จนได้ความสูงตามที่ต้องการ

๔. นำกรรไกรมาตัดตกแต่งขอบชะลอมให้เรียบร้อย พร้อมทั้งนำตอกไม้ไผ่มัดปลายตอกเข้าหากันเพื่อเป็นหูหิ้วชะลอมเป็นอันเสร็จสิ้น

